

La història d'un culebró successori i d'equilibris que va portar els borbons

Els manuals d'ESO recorden que Catalunya "es va quedar sola"

V.R.
BARCELONA

Els manuals d'història i ciències socials de l'ensenyament secundari obligatori (ESO), que és el cicle on s'explica als escolars a partir dels 12 anys l'11 de setembre de 1714, presenten aquells fets històrics als temaris dedicats a la Guerra de Successió i l'adveniment de la dinastia Borbó a Catalunya, en els capítols sobre l'Europa del segle XVIII.

L'explicació s'emmarca enmig del culebró successori desencadenat quan Carles II, l'últim dels reis de la casa dels Àustria -dinastia que havia governat els regnes hispànics durant quasi 200 anys- va morir sense descendència l'any 1700. I això va originar la Guerra de Successió (1701-1713) entre els partidaris dels dos aspirants a la corona, l'arxiduc Carles i Felip d'Anjou. "A Felip li donaven suport França i el papat. A Carles l'ajudaven Àustria, Prússia, els Països Baixos i la Gran Bretanya perquè no volien que els borbons -que ja governaven a França- acumulesin massa poder", indica el manual de geografia i història de segon d'ESO de l'editorial Casals.

"La corona de Catalunya i Aragó també va donar suport a l'aspirant Carles, ja que temia l'excés centralisme polític que caracteritzava la monarquia francesa dels Bor-

bó. L'any 1701, Felip d'Anjou havia estat proclamat rei a Madrid -era, doncs, Felip V-, però els catalans, a causa de la seva política centralista, van entrar en guerra contra Castella i França a favor de l'arxiduc Carles", continua el mateix manual de Casals.

Després s'hi explica el pacte de Gènova de 1705, segons el qual Catalunya participaria en aquesta guerra europea a favor de l'arxiduc Carles i els britànics defensarien el dret dels catalans, que es va capgirar quan el 1711 va morir l'emperador d'Àustria i l'arxiduc Carles heretà la corona de l'Imperi Austríac. "Aquest fet va fer variar l'opinió del gran bloc d'Estats europeus que donaven suport a l'arxiduc Carles i es va estendre el parer que era millor el bloc borbònic -format per la corona francesa i hispànica-, que no el bloc tan poderós fruit de la unió de l'Imperi Austríac amb la corona hispànica".

L'abandó d'Anglaterra

Al llibre que correspon al crèdit de ciències socials per al segon cicle d'ESO de l'editorial Mc Graw Hill, quan s'explica la Guerra de Successió s'indica que "malgrat que Felip V va jurar les constitucions catalanes, Catalunya no veia amb bons ulls el candidat borbó, ja que els borbons havien aplicat una dràstica política d'assimilació a la Catalunya Nord i, a més, els comerciants france-

Una pintura que evoca la caiguda de Barcelona

► Aquesta pintura d'Antoni Estruch, que evoca el moment en què el conseller en cap de Barcelona, Rafael Casanova, és abatut i ferit l'11 de setembre de 1714, és una de les il·lustracions habituals als manuals escolars on s'expliquen els fets que recorda la diada nacional de Catalunya. I sovint s'hi proposa una reflexió als alumnes sobre com s'ha de celebrar, si recordant l'Onze de Setembre com una derrota militar o bé commemorant la voluntat de reconstrucció del poble català.

La Guerra de Successió resulta estranya per als escolars, que no entenen que hi hagués reis compartits entre diferents països

...sos eren la competència principal per a la incipient indústria tèxtil catalana". Així mateix fa notar que el fet que l'arxiduc Carles fos elegit emperador va fer canviar la posició d'Anglaterra que "abandonà els catalans a la seva sort".

Finalment, els manuals escolars expliquen la signatura el 1713 de la Pau d'Útrecht, per la qual les poderoses potències europees reconeixien Felip V com a rei d'Espanya i les Índies. I a canvi, entre al-

tres acords, aquest entregava a Gran Bretanya l'illa de Menorca i Gibraltar i també el dret que els britànics poguessin comerciar lliurement amb totes les possessions castellanes a Amèrica.

"Catalunya es va quedar sola defensant el pretendent Carles. En contra, tenia Felip V i l'exèrcit francès, que l'any 1713 iniciaven el setge a Barcelona. Els barcelonins -sota el comandament del conseller en cap Rafael Casanova- es negaven a rendir-se. Després d'un dramàtic any de resistència, l'11 de setembre de 1714 Barcelona va caure sota les tropes de Felip V, el primer rei borbó. Una setmana després queia Cardona i l'any següent Mallorca", indica el llibre de text de Casals.

Els escolars entomen els fets que desenvolupen en l'11 de setembre com un enrevesat joc d'equilibris. El professor d'his-

tòria a batxillerat Joaquim Molina fa notar que "tota la disputa per a la successió resulta estranya per als alumnes, que no acaben d'entendre que hi hagués reis compartits entre diferents països".

Per fer més didàctica l'explicació dels fets hi ha docents que fins i tot es valen dels vídeos en còmic sobre la història de Catalunya protagonitzats per *D-ragui*, produïts fa anys per TV3. "Ajuden a fer més fàcil tot el culebró", explica Montse Reverter.

A continuació dels fets de l'11 de setembre, els manuals d'història dels escolars expliquen també la fi de l'Estat català que va suposar els decrets de Nova planta.

Els manuals també recorden que el 1980 el Parlament va aprovar la llei per la qual es declara festa nacional de Catalunya la diada de l'Onze de Setembre.

UNIMO, SOCIEDAD ANÓNIMA
TRASLLAT DE DOMICILI

En la Junta General Extraordinària i Universal d'Accionistes, celebrada el dia 6 de setembre del 2002, al domicili social de la Societat, es va aprovar, per unanimitat, el trasllat del domicili social, situat fins ara a Mataró, carrer Sant Cugat 61, i en endavant, al mateix terme municipal de Mataró, carrer Moles, 32 baixos. Mataró, 6 de setembre del 2002. Administrador Solidari.

FÒRUM
OPOSICIONS

E. Infantil, Primària i Secundària. Preparació d'acord amb la Reforma Educativa. Lliurament dels nous temaris exclusius del Centre. Elaboració d'Unitats didàctiques i simulació de la defensa oral. Atenció personalitzada.

Gran de Gràcia, 243-245
Tel. 93 416 17 87

BARNA-HOUSE

IDIOMES

- Prof. nadius i qualificats.
- Horari matí, tarda i nit.
- Grups molt reduïts.
- Multimèdia opcional i gratuït.
- Prep. exàmens oficials.
- Cursos 3 / 6 / 10 hores set.
- Cursos per a empreses.

23 anys formant professionals

BH BARNA-HOUSE

Roger de Llúria, 123 (Provença)
Diagonal - Verdaguier
Tel. 93 488 00 80
bh@barnahouse.com
www.barnahouse.com

Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

ESCOLA OFICIAL D'IDIOMES DE BARCELONA-DRASSANES

Curs 2002-2003

Cursos d'àrab, català, èuscar, grec, japonès, neerlandès, portuguès, rus i xinès.

TEST D'ANIVELLAMENT PER A NOUS ALUMNES

Àrab: 12 de setembre, 16 h. Català: 20, 25 i 26 de setembre, 10, 12 o 16 h. Èuscar: 25 de setembre, 16 h. Grec: 25 i 26 de setembre, 10 o 16 h. Japonès: 25 de setembre, 16 h. Neerlandès: 23 de setembre, 14.30 h o 18.30 h. Portuguès: 25 de setembre, 10 h. Rus: 16 de setembre, 16 h. Xinès: 25 de setembre, 16 h.

Lloc: E.O.I. Barcelona-Drassanes. Av. Drassanes, s/n. Tel. 93 324 93 30.
Per a més informació d'altres idiomes: www.eoibd.es